

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Ἑρρ. Σκάσσης**, παρουσιάζων τὸ βιβλίον τῆς Καθηγη-
τρίας κ. Γλυκερίας Πρωτοπαπᾶ - Μπουμπουλίδου, «Πεζογραφικὰ κείμενα τοῦ
Πολέμου καὶ τῆς Κατοχῆς», εἶπε περὶ αὐτοῦ τὰ κάτωθι :

Ἡ νεωτέρα Ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ ἰδίᾳ οἱ ἐπικοὶ ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων εἰς
τὴν Ἀλβανίαν κατὰ τὸ 1940 - 1941 ὡς καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα μακρὰ Κατοχὴ δὲν
παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον μόνον διὰ τὸν ἱστορικὸν καὶ ἐρευνητὴν τῶν ἐθνικῶν
γεγονότων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μελέτην τῆς λογοτεχνικῆς δημιουργίας, τῆς ἐμπνεομέ-
νης ἐκ τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν δοκιμασιῶν τοῦ Ἔθνους. Τόσον ἡ ποίησις, ὅσον καὶ
κατ' ἐξοχὴν ὁ πεζὸς λόγος προέβαλε καὶ ὕμνησε τοὺς ἥρωισμοὺς καὶ τὰ δεινοπα-
θήματα τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἐν λόγῳ περιόδον. Εἶναι πράγματι μακρὰ ἢ σειρὰ
ἀξιολόγων συγγραφέων, οἱ ὅποιοι ἀφιέρωσαν μέγα μέρος τοῦ ἔργου των εἰς τὴν
κατὰ τρόπον λογοτεχνικὸν ἐξεκόνισιν τῶν ἥρωικῶν ἅμα δὲ καὶ τραγικῶν περιστα-
τικῶν τῆς περιόδου ταύτης.

Ἀκριβῶς δὲ ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς τὴν μελέτην τῶν πεζογραφικῶν κειμέ-
νων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν Πόλεμον τοῦ 1940 - 1941 καὶ εἰς τὴν Κατοχὴν
ἀποτελεῖ τὸ ἔργον τῆς Καθηγητρίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων κ. Γλυκερίας
Πρωτοπαπᾶ - Μπουμπουλίδου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Πεζογραφικὰ κείμενα τοῦ Πολέμου
καὶ τῆς Κατοχῆς».

Τὸ ἔργον τοῦτο, μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν, ἔνθα θίγονται μεθοδικῶς προ-
βλήματα τῆς μελέτης τῶν κειμένων, περιλαμβάνει τρία μέρη: Εἰς τὸ πρῶτον,
ὑπὸ τὸν τίτλον «Κείμενα τοῦ Πολέμου», μελετῶνται συστηματικῶς πεζογραφήματα
ἀφορῶντα εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Βόρειον Ἡπειρον καὶ
τὴν Ἀλβανίαν, ὡς καὶ εἰς τὰ Μακεδονικὰ ὄχυρά. Εἰδικώτερον ἀναλύονται τὰ
ἔργα τῶν: Ἀγγέλου Βλάχου «Τὸ μνημα τῆς Γρηᾶς», διακρινόμενον διὰ τὴν ὑψη-
λὴν λογοτεχνικὴν ποιότητα καὶ τὸ πολεμικὸν ἦθος, Λουκῆ Ἀκρίτα «Οἱ ἀρματω-
μένοι», εὐρυτέρα σύνθεσις ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου, Γιάννη
Μπεράτη «Τὸ πλατὺ ποτάμι», συγκλονιστικὴ μαρτυρία τοῦ διανοουμένου ἀτόμου,
ὅπερ μετέχει ἐνεργῶς εἰς τὸν πόλεμον, Τάσου Ἀθανασιάδη «Ἡ Κερκόπορτα»,
χαρακτηριζομένη ὡς «ἡ ἐπιτυχεστέρα μυθιστορηματικὴ ἀπόδοσις τοῦ ἔπους τῆς
Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀλβανίαν», Στέλιου Ξεφλούδα «Ἀνθρωποὶ τοῦ μύθου», Μιχαὴλ
Περάνθη «Ἡ σκληρὴ βροχὴ», Ἀγγέλου Τερζάκη «Ἀπρίλης», Σπύρου Μελᾶ
«Ἡ δόξα τοῦ '40 στὰ βουνὰ καὶ τὰ πέλαγα» κ. ἄ.

Εἰς τὸ δεῦτερον μέρος, ὑπὸ τὸν τίτλον «Κείμενα τοῦ Πολέμου καὶ τῆς Κατο-
ΠΑΑ 1975

χῆς», μελετῶνται συστηματικῶς κυρίως μυθιστορήματα - συνόλου, ἔνθα οἱ συγγραφεῖς, παραλλήλως πρὸς τὰς περιπετείας τῶν ἡρώων των, ἐξεικονίζουσι καὶ τὴν γενικωτέραν ἀτμόσφαιραν τῆς ἐποχῆς. Τοιαῦτα ἔργα εἶναι τῶν: Γιώργου Θεοτοκά «Ἀσθενεῖς καὶ ὀδοιπόροι», Εὐαγγ. Ἀβέρωφ - Τοσίτσα «Ἡ φωνὴ τῆς Γῆς» καὶ «Γῆ τῆς ὀδύνης», Νίκου Ἀθανασιάδη «Σταύρωση χωρὶς Ἀνάσταση», Γαλάτειας Σαράντη «Πασχαλιές» καὶ «Τὸ βιβλίον τοῦ Γιοχάνες καὶ τῆς Μαρίας» κ. ἄ. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι ἐπίσης συλλογαὶ διηγημάτων, ὡς τῶν Ἡλίας Βενέζη «Ἔρωτα Πολέμου» καὶ Γερασίμου Γρηγόρη «Τὰ καινούργια ἄβρυλα».

Εἰς τὸ τρίτον μέρος, ὑπὸ τὸν τίτλον «Κείμενα τῆς Κατοχῆς», μεθοδικῶς μελετῶνται μυθιστορήματα ἀντιπροσωπευτικῶν τάσεων, συλλογαὶ διηγημάτων καὶ χρονικά, ἀναφερόμενα εἰς τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς, ὡς τῶν: Ρόδη Ρούφου «Χρονικὸν μιᾶς Σταυροφορίας», Ἡλίας Βενέζη «Ἐξοδος», Ἀλεξάνδρου Κοτζίᾳ «Πολιορκία», Πέτρου Χάρη «Ἡ Μεγάλῃ Νύχτα», Σπύρου Πλασκοβίτη «Ἡ θύελλα καὶ τὸ φανάρι», Ρήγα Ρηγοπούλου «Μυστικὸς Πόλεμος» κ. ἄ.

Μολονότι ἡ ἐργασία τῆς Καθηγητρίας κ. Γλυκ. Πρωτοπαπᾶ - Μπουμπουλίδου — ὡς ὑπ' αὐτῆς τῆς συγγραφέως δηλοῦται — δὲν ἐπεκτείνεται εἰς τὸ σύνολον τῶν κειμένων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἐξεταζόμενον θέμα, ἐν τούτοις ἀποτελεῖ εὐρεῖαν σύνθεσιν, ὑποδειγματικὴν φιλολογικὴν διαπραγματεύσιν τοῦ ἀντικειμένου, καθ' ὅσον — μετὰ βαθεῖαν μελέτην — συστηματικῶς ἀναλύονται τὰ ἔργα, κατὰ τρόπον ἀντικειμενικὸν κρίνονται καὶ παρέχονται βιβλιογραφικὰ καὶ ἄλλα στοιχεῖα, ἐπιτρέποντα νὰ σχηματίσῃ ὁ ἀναγνώστης πλήρη εἰκόνα περὶ τῶν συγγραφέων, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς σημασίας τῶν μελετωμένων ἔργων.

Ἄξιον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως εἶναι ὅτι ἡ κ. Γλυκ. Πρωτοπαπᾶ - Μπουμπουλίδου δὲν ἐπεδίωξε δι' ἀοριστολογιῶν νὰ διατυπώσῃ κρίσεις καὶ ἰδίας ἀπόψεις ἐπὶ τῶν πεζογραφημάτων, ἀλλὰ ἐπέμεινε εἰς παρατηρήσεις, δεικνυούσας διεισδυτικὴν ἰκανότητα, ὥστε νὰ προβάλλωνται ἐκάστοτε αὐτὰ ταῦτα τὰ ἔργα

Ἡ σημερινὴ παρουσίασις τοῦ ἔργου τῆς Καθηγητρίας κ. Γλυκ. Πρωτοπαπᾶ - Μπουμπουλίδου ἐγκαινιάζει τὴν Ἐπιστημονικὴν Ἐπετηρίδα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων Δωδώνη, Παράρτημα Πρῶτον καὶ ἀποσκοπεῖ, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἰς τὴν ἔξαρσιν τῆς σημασίας τοῦ θέματος καὶ τῆς ἐθνικῆς προσφορᾶς τοῦ βιβλίου τῆς «Πεζογραφικὰ κείμενα τοῦ Πολέμου καὶ τῆς Κατοχῆς».